

ԾԱՂԻԿ շարժը երկու անգամ կը հրատարակուի Չորեքշաբթի եւ Շաբաթ օրերն : — տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է 400 դրուշ արծաթ : — Վեցամսեայն 50 . — Գաւառաց համար 115 դրուշ . — Վեցամսեայ 60 . — Ծանուցման տողը 5 դրուշ :

ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ. ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել :

Ա. Արտոնատեր և Տնօրէն
ԱՆՏՕՆ ՍԱՔԱՅԵԱՆ
Էսկի Զապիթիէ Ճատտէսի
Նշան էՖ. Պէրպլեհանի Տպարանն :

Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք ետ չեն տրուիր :

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ
ԱՆՏՕՆ ՍԱՔԱՅԵԱՆ

40 ՓԱՐԱ

Հ Ա Ն Դ Ե Ս

ՓԱՐԱ 40

Ա Յ Գ Ա Յ Մ Ե Ի Բ Ա Ղ Ա Բ Ա Կ Ա Ն

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Ազգային տեսութիւն (Դէպքեր և ակնարկներ) — Ամուսնախոռոչի խննդն եւ բողոքական ազգաց մէջ . — Մտածմանց փունջ . — Ցաւակցութիւն . — Այլ և այլք . — Ապրիլ մէկ — Մանուկները — Ինչպէ՞ որ զոհերու համար . — Ծաղիկն ալ կուրի պատճառ կըլլայ Մանուկները :

Ա Չ Գ Ա Յ Ի Ն

Տ Ե Ս Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Դ Ե Պ Բ Ե Ր Ե Ի Ա Կ Ն Ա Ր Կ Ն Ե Ր

Խորին շնորհակալիք և երախտագիտութիւն այն համակրական ազնիւ արտայայտութեանց համար՝ որ կը յայտնուին առ մեզ բանիւ և գրով վասն անկեղծ ուղղութեանն, որ մեր խմբագրական պաշտօնի միակ սկզբունքն է եղած շուրջ 27 ամաց հետէ և պիտի մնայ միշտ ցորչափ առանց ապրինք գրական հրապարակի վրայ :

Մենք քանիցս լղարզած ենք ըսկզբունքի սա վարդապետութիւն թէ՛ ազգովին յարգել պարտինք այն Հայ-Մեծատուններն միայն, որ չեն անտարբեր առ Ազգն, բայց ինչո՞ւ յարգել և պատուել զանուն և յիշատակ այն կարգ մը Հայ-մեծատանց, որ չեն փալիւր բարեբարութեամբ, բայց կը փալին մի քանի տասնեակ կամ հարիւր հազար ոսկիներով :

Սկզբունքի այս վարդապետութիւն

չատ ճշմարիտ է և բոլորովին հանրագումար, զի կը ծառայէ մղել զմեծատունս ի բարեբարութիւն :

Եւ ահա մեր այ գիտած բանն է օգտակարութիւնը :

Իսկ այն կարգ մը փոքրոգի անձանց՝ որ ոչ գեղեցկին, ոչ բարւոյն և ոչ ճշմարտին ճաշակն ունին, ոչ հանրային բարւոյն և օգտին են ցանկացող և ոչ ալ ազգային արժանապատուութեան և բարոյականի պահպանման նախանձախնդիր և որոց սիրտն ու հոգին վսեմ զգացումներէ և միտքն բարձր խորհուրդներէ զուրկ և դատարկ են, ահա անոնց կարեկցութիւն և եթ կը յայտնենք, վասնզի նոքա աղքատ են սրտիւ, հոգւով և մասք. թէեւ լինին նոքա հրապարակագիր, կամ անուն և համբաւ ունեցող անձնաւորութիւնք :

Բայց մեծագոյն չարիքը զոր կը գործեն նոյն կարգի անձինք սա է թէ ամեն օգտակար խորհուրդի մէջ իբր թէ դէտում ճշմարտ ուղեւոր և քմածին մեկնութիւններ և եթ ստեղծելով կերպիւ իւր արգելք կը լինին բարեկարգութեան և յառաջդիմութեան, և ահա այս բանի վրայ կը հրաւիրենք համայն լրջախոհ ազգայնոց խորին ուշադրութիւնը :

* * *

Պատր. Փոխանորդ Ասլանեան Դեր. Տ. Ներսէս Մ. վարդապետի Զմիւռնիոյ առաջնորդութենէ վերջնական հրատեղան օրուան խնդիր է հրատար, որ

ոչ երբէք սակայն անսպասելի :

Ամեն անոնք որ ի մտոյ կը ճանչեն զԴեր. Ասլանեան և գիտեն թէ ցորչափ յարգող է նա Ազգային իշխանութեան և կարգապահութեան, զիւր հրատարական անշուշտ չպիտի նկատեն իբր բացառութիւն մը իւր ծանուցեալ սկզբանցը, վասնզի նո Դերապատուութիւն արգէն խիստ պայծառ փորձեր տուած է կարգապահութեան, երթալով անդր, ուր կոչած է զինք իւր եկեղեցական պաշտօն. և կամ հոն՝ ուր իր Պետէն հրամայուած է գնալ :

Իսկ եթէ այս անգամ կը հրատարի Զմիւռնիոյ առաջնորդութենէ, պէտք չէ զգացմամբ դատել զՆ. Դերապատուութիւն և նկատել իւր այս գործ իբր հակասութիւն, այլ քննել զիւր գիրք ոչ թէ կեղեկէն, այլ խորէն, ուր է հրատարման պատճառն. որ սակայն գաղտնիք մը չէ :

Սակեւկալ մ'էր Դեր. Ասլանեանի ընտրութիւնն ի պաշտօն Զմիւռնիոյ առաջնորդութեան, վասնզի հանդէպ տեղական հանգամանաց և պիտոյից միակ յարմարագոյն ընտրելին է Դեր. Նար. Պէյ Սրբազան, որ հաւանութիւնը կանխաւ խնդրուած և Ն. Դերապատուութիւն արգէն յայտնած էր :

Առաջնորդական ընտրութեան մասին պահանջելի կարեւոր պայմաններէ մին պէտք է լինի իւրաքանչիւր ընտրելոյ յարմարութիւնը հանդէպ տեղական պիտոյից և պահանջմանց, և

այս ուշագրաւ պարագայ պէտք է շրջադուր Պատրիարքարանի կողմէ ուղղեալ ընտրական ցանկի մէջ :

Պատրիարքարանի ցանկն նախատեսած էր զայս կարեւոր պարագայ, բայց Ձմիւռնիոյ ընտրութիւնը բոլորովին անակնկալ մ'է եղած :

Մարդը տեղւոյն և պաշտօնին համար, և ոչ տեղն ու պաշտօնը մարդու համար :

Այս պէտք է լինի սկզբունք և կանոն առաջնորդական ընտրութեան, որոյ համեմատ ոչ ընտրող մարմինն սխալ կը գործէ և ոչ ընտրեալն հրատարելու լուրջ պատճառ կունենայ :

Գեր. Նար. Պէ. Սրբազան ցարդ բաժնասուած է իբր խոյս տուող գաւառական պաշտօններէ, բայց պարագայը կուգան այժմ հաստատել թէ նոյն բաժնասանաց հիմն անարգար է :

Իսկ Գեր. Ասլանեան իւր հրատարած մարդկեղանութեան և խոհեմութեան փայլուն փորձը կուտայ և զԱզգը կ'ազատէ Պատր. Փոխանորդի ընտրութեան տաղնապէ. վասնզի Կ. Տ. ամսուան փորձը կը ցուցնէ թէ Գեր. Ասլանեան ստուգիւ յարմարագոյն մարդն է այդ պաշտօնի իւր անկեղծ ուղղութեամբ, կորովով և հաստատամտութեամբ :

Գոհ պէտք է լինին ընդ այս այն ամեն ազգայինք. որ Պատրիարքարանի ներքին բարեկարգութեան ջերմապէս փափագող են :

* * *

Մայր-եկեղեցոյ Պատ. Թաղ. խորհուրդն յԱզգ. լրագիրս հրատարակաւ շնորհակալութիւն կը յայտնէ նոյն թաղի ազնիւ և փայլուն երիտասարդութեան պատուաբեր անդամներէ առ Մեծ. Տեարս Գափափեան Գուռնիկ, կիւմիւշճեան Յարութիւն. Գարագաշեան Նասիպ և Աստուածատուրեան Աստուածասուր(Ա), որ ինքնաբերաբար և սիրայօժար հանգանակութիւն մը կազմակերպելով Պէդճեան և Լուսաւորչեան երկսեռ վարժարանաց 65 ի չափ աղքատիկ ուսանողաց, Չատկահան տօնի առթիւ, մէյմէկ ձեռք վայելուչ զգեստ շինած և մխրթարած են :

(Ա) Սոյն յարկելի անձինք գործն դեր կը կատարեն նաեւ տեղւոյն չորից թաղից Աղքատախնամ Ընկերութեան մէջ :

Ջերմապէս կը համակրինք յիշեալ Թաղ. Խորհրդոյ արտայայտած հրատարակային ազնիւ զգացմանցը, որով թարգման կը կանգնի թաղեցւոց յարգանացն և շնորհակալեացը, զորս յայտնեին քաղցր պարտականութիւն է հանդէպ խղճամիտ ծառայողաց և աշխատողաց և գրգիռ միանգամայն այլոց նիւթապէս և բարոյապէս աշխատելու յօգուտ և ի մխրթարութիւն արժանաւոր աղքատաց և թաղին ճշմարիտ շահուցը :

Արդեօք կը պակսին ուրիշ թաղերու մէջ յիշեալ ազնիւ երիտասարդաց նման անձնուիրաբար աշխատող անձինք. —անյուշտ կան, բայց նոյն տեղերու Թաղ; խորհուրդք գուցէ աւելորդ կը համարին հրատարակաւ թարգման կանգնիլ թաղեցւոց շնորհակալու զգացմանցը, զոր յայտնեին բարոյական պարտականութիւն մ'է, պարտականութիւն. զոր մանաւանդ Թաղ, խորհրդոց անկ է կատարել խնամելով և մխրթարելով զարժանաւոր աղքատս :

Խմբագրութիւնս սիրայօժար կ'ըստանձնէ զայդ քաղցր պարտականութիւն հրատարակաւ շնորհակալութիւն յայտնելով այն ամեն յարգելի աշխատող անձանց և բարեւէր նուիրատուաց որ ջանահասար կը լինին զկարօտեալս մխրթարելու :

Յարգանք աշխատողաց և նպաստողաց :

ԱՄՈՒՄՆԱԹՈՂՈՒԹԻՒՆՆ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱԶԳԱՑ ՄԷՁ

Փարիզու ամենէն նշանաւոր իրաւագէտներէն մին Պ. Տէմաղ գիրք մը հրատարակած է ամուսնաթողութիւն ի Փարիզ անուամբ. Կարդացինք գործը, հետաքրքրական է և կը պարունակէ ընտիր նկարագրութիւններ և լուրջ քննադատութիւններ Փարիզու ժողովրդեան և եւրոպական ազգաց ամուսնական վիճակին վրայ: Իւր այդ գործովը կը ներկայացնէ համաւարտ հեղինակն ամուսնաթողութեան տխուր հետեւանքներ ընկերային շրջանակաց մէջ և ի վեր կը հանէ ոչ—ամուսնաթողութեան առաւելութիւնները :

Պ. Տէմաղի այս աշխատութիւնը կարելի չէ ամբողջովին մեր ընթերցողաց ներկայացնել. մեզ շահեկան եղող

մասերն միայն կը քաղենք այդ կարեւոր հրատարակութենէն և համոզուած ենք թէ՛ ընթերցողն պիտի շահագործուի այն բիւրաւոր տեսարաններէն որոյ ծնունդ կուտայ նմա կնաթողութիւնն եւրոպական ազգաց մէջ :

Աւասիկ քաղուած մը այդ նկարագրութիւններէն, Ամուսնաթողութիւնն Անգլիոյ մէջ ընդհանրացած չէ. հաղուադէպ պարագայնեւ մէջ միայն կը կատարուի. որովհետեւ այդ մեծ և զօրաւոր ազգին մէջ ամուսնութիւնը յարգանաց առարկայ է. Անգլիոյ մէջ կը տեսնենք բարուց ազնուութիւն. երիտասարդ անկուհին միշտ դրական և գործնական կը մնայ. իւր ամուսնոյն ընտիր աշակիցն է անոր երկարատեւ ուղեորութեանց, դժուարին ձեռնարկութեանց և տաժանելի ու վտանգաւոր աշխատութեանցը մէջ :

Միացեալ Նահանգաց մէջ ամուսնաթողութեան դէմ արգելքներ դրուած են ընտանեկան յարկերու երջանկութիւնը պահպանելու համար: Ամուսնութիւնը երկու կողմանց միաձայն հաւանութեամբ կը կնքուի վրկայներու ներկայութեաւ: Այն ատեն միայն կը լուծուի, երբ ամուսնացելոց մեղապարտութիւնն հաստատուի :

Գերմանիա որ յառաջադէմ երկրաց դասին կը պատկանի, Անգլիոյ և Միացեալ Նահանգաց բաղդակից չէ. Իսլաններու երկիրն ընդունած է ամուսնաթողութիւնն որ աւելի ընդլայնուած օրինաց ազդեցութեամբ կը յառաջադիմէ այսօր միշտ սպառնական հանգամանք հանրային բարոյական դէմ :

Չուիցերիոյ մէջ ընութեան տեսարանաց նման օրինաց և սովորութեանց զանազանութիւն մը կայ դաշնակցութեան ոգւովը միացած: Հետեւաբար այդ ժողովրդեան տարբեր բարուց մէջ գոյութիւն ունի ամուսնաթողութիւնն՝ 1874, մայիս 28, սահմանադրական օրինօք ընդունուած: Չուիցերիոյ ամենէն մեծ ոտտային, Պէռնի ստորին ժողովուրդն ամուսնաթողութեան ներքեւ այնքան կերպարանափոխ եղած է որ Լաբոնացւոց բարքերը կը յիշեցնէ մեզ :

Պելճիգայի և Չուիցերիոյ մէջ ամեն օր ամուսնաթողութեանց թիւը կը բազմանայ և ամուսնութիւնք կը նրւազին զգալապէս: Երկիրն սկսած է

ուշագրութեան առնուլ հանրային վիճակին այս զգալի վատթարացումն:

Աւստրիա, Շուէտ-Նորվեգիա, Իտալիա և Ուպանիա եւս ընդունած են ամուսնաթողութիւնն. «Բախիւնիներն կը ցուցնեն զգալի յաւաջացումն ամուսնաթողութեան:

Եւրոպական ազգաց մէջ Ֆրանսա շերտ պաշտպան կը կանգնի ամուսնաթողութեան: Փարիզու մէջ, և Ֆրանսայի գրեթէ ամեն քաղաքաց մէջ, ամուսնաթողութիւնը կ'ընդհանրանայ, ամուսնացելոց համար զիրար թողուլն սովորական երեւոյթներէ մին է եղած Ֆրանսայի ընտանեկան յարկերուն համար: Երբ երեսփոխանական ժողովը քուէից առաւելութեամբ ամուսնաթողութիւնը կ'ընդունէր, Վիքթորիէն Սառտու գեղեցիկ թատերախաղ մը նետէր տեսարանին վրայ «ամուսնաթողութիւն կնքենք» տիպառատով: Նրբամիտ ոճով մը և բնագրական ոգով մը գրած էր խաղը՝ որ կուգար հասարակութեան ներկայացնել լուծեալ ընտանիքի մը ամէն դժբաղդութիւնները:

Ո՛հ, զգուշանանք պաշտպանելէ ամուսնաթողութիւնն: Ամօթոյ կնիքը չը դրոշմենք ամուսնաթողելոյն վրայ, կարեկցինք միայն անոր վիճակին վրայ: Թող բարբերը վանեն ցմիշտ այդ տըխուր հարկն մարդկութեան:

Յարգենք ամուսնութեան մէջ կնոջ և առն անլուծելի միութիւնն. նկատենք զնա իբր մի սրբազան դաշինք, զոր չը համարձակի երբէք մարդն լուծելը: Զը թողունք մեր ամուսինը, հաստատ հիման մը վրայ դնենք մեր ամուսնութիւնն որ ընտանեաց և ընկերութեան ամենէն ամուր խարխիւն է: Եւ ինչպէս ըսած է անմահ ժիւլ Սիմոն, «Պաշտենք ընտանիքն որպէս ըրաւ Աստուած»:

Մ. Գ. Մ.

ՄՏԱԾՄԱՆՑ ՓՈՒՆՁ

Պէտք է կեանքէն ուսանիլ կենաց ամեն տառապանքները կրելու համբերութիւնը:

Շանթո-

Ով որ կրնայ ամէն ինչ հասկնալ, կրնայ նաեւ ամէն բանի ներել:

Ժորժ Սան

Պէտք է խնդալ երջանիկ ըլլալէ ա-

ռաջ, քանզի կարելի է մեռնիլ առանց խնդացած լինելու:

Լա Պորթէ-

Մարդ հարկադրուած է ճշմարտութիւնը խոստովանելու, բայց կարող չէ ամէն ճշմարտութիւն ըսել:

Քալիֆոն Բաթոնի

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մտղիկի Տնօրինութիւնը իւր խորին ցաւը կը յայտնէ Միծ ապատիւ Շէրպէթճեան Սերովբէ էֆէնտիի այրուի և զաւակացը վտան այն սուգին, զոր ունեցաւ դժբաղդաբար իւրեանց Պեալին մահուամբը:

Շէրպէթճեան էֆէնտի յուղարկաւորութիւնը նախընթաց օր մեծ շքով կատարուեցաւ ի Բերայ և մարմինն ամփոփուեցաւ Շիշլի գերեզմանատունը:

Երկնից մխիթարութիւնը կը հայցենք հանգուցելոյն ախիւ տիկնոջն և զաւակացը:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Ա. Քարոզիչ.—Որչա՛փ շատ երիտասարդներ ունիք ձեր ժողովուրդին մէջ. միշտ այսպէս ներկայ կը գըտնուի՞ն արդեօք ձեր քարոզներուն:

Բ. Քարոզիչ.—Ո՛հ ոչ. կը տեսնէք. անցեալ շաբթու ծանուցի թէ այսօր կանանց յատուկ քարոզ մը պիտի խօսիմ:

Թրամուէյի մը մէջ տղայ մը իւր հօր ծնգան վրայ նստած էր, զի մը վերջը օրհորդ մը ներս կը մտնէ. մանուկը անմիջապէս ոտքի կելլայ և օրհորդին կըսէ «կրնամ արդեօք իմ տեղս քեզ շնորհել»:

* * *

Խիստ տգեղ կին մը բժիշկ մը կանչել կուտայ, որ զայն քիչ մը ըննելէն յետոյ կըսէ. «Տիկին, ձեզի համար միակ դարմանն է ամուսնանալ»:

—«Շատ լաւ. պարոն, ձեզի հետ, եթէ կը հաճիք...»

—«Ներեցէք տիկին, բժիշկ մը դեղ կուտայ, բայց երբէք զայն չառնէր»:

* * *

Երկրագործական դպրոցին մէջ. Հարցում.—Ոչխարի միսը ի նչպէս թարմ (թաղէ) կը պահէք:

Պատասխան.—Ոչխարը չմորթելով, * * *

Մուրացկան մը կը թափառէր փողոցին մէջ, իւր ետեւէն ունենալով շուն մը, կրկնելով միշտ. «Գթացէք ողորմեցէք խեղճ կոյրի մը»:

«Բայց» կըսէ անցորդ մը կուրուսթեան նշան մը չեմ տեսներ վրադ. աչքերդ բաց են»:

«Պարոն», կը պատասխանէ մուրացիկը. «որ շատ լաւ կը տեսնէր «կոյրը ես չեմ, այլ շունն է»:

* * *

Քառթ-տը-վիզիթ գործածելը քաղաքակրթութիւն է. Այցելութեան օրը որոշելը եւրոպական սովորութիւն է. բայց այցելութեան օրը որոշելով նոյն օրը տունը չգտնուիլը նոր մօտաէ (հայկական) ինչպէս անցեալներս պաաահեր է Գ—ի մէջ և որու առաջին օրինակը տուեր է Պ. Ք:

* * *

—Վաճառատան մը մէջ:
—Պաշտօնեայ մը իւր տիրոջը.—

«Տէր իմ իրաւունք է այս Պ. Յակոբն ալ ինձի չափ կաշխատի և ինէ երկու ոսկի աւելի կառնէ ամիսը»:

—Օ՛ այդպէս է. շատ լաւ, անանկ է նէ Յակոբին ամսականէն երկու ոսկի կը գեղչեմ:

* * *

«Պարոն» կ'ըսէր երեք աղջկան տէր հայր մը երիտասարդի մը. «պզտիկ աղջկանս համար 25000 Ֆրանք, անկէ վերինին 50000 իսկ երեցին 150000 Ֆրանք դրամօժիտ կուտամ՝ ընտրեցէք որը որ կուզէք»:

«Արդեօք աւելի մեծ աղջիկ մը ունի՞ք, պարոն, կը պատասխանէ երիտասարդը, որ ոչ թէ կնոջ այլ ստակի հետ կարգուելու փափաքող էր (ինչպէս են մեր զէմանէ երիտասարդներէ ումանը)»:

ՊԵՏՐԻ

30 ապրիլ 1390
Գատը-գիւղ

ԱՊՐԻԼ ՄԷԿ

(Նախնական Բաժնի)

Զատիկի ճրագալոյցի գիշերը լաւ մը ուտել խմելէ և Ծիլիպէյի պատուական գինին առատօրէն կոնծելէ յետոյ, բազմոցին վրայ ընկողմանած, ժամանակ անցունելու համար Պէրպէրեան տպարանէն նոր հրատարակուած

«Բարձրագոյն» անուն տեարակը կը թըղ-
 թատէի. մէյ մ'այ քունս տարեր է և
 այգ միջոցին մեր յաւէտ սիրեցեալ
 որդի մեզապատիւ Գթամեծար էֆէն-
 տիէն նամակ մ'ստացեր եմ ծանուցա-
 նող թէ՛ . . վերջապէս ուրախ եմ
 ձեզ աւետելու թէ Պատր. Փոխանորդ-
 հայր սուրբը գալ շաբթու Իգմիրի ա-
 ռաջնորդ պիտի ընտրուի ի մեծ ցաւ
 Արայազնի, և յուրախութիւն ձեզ և
 մենք հոս պէտք էրզած դժուարին աշ-
 խատուութիւնը կը տանինք. բայց . .
 բայց . . առ այժմ . . ցէք ընդ փոյթ
 կաղաչեմ, չուշացնէք, որովհետեւ առ-
 ջի պսակը մօտ ըլլալուն համար հարս-
 նացունները շատ են. ուստի պէտք
 է որ շուտ կատարէք յանձնարարու-
 թիւնս, ես հոս մաքինաները լարած
 եմ, իսլիմը պատրաստ է, միայն թէ
 իւզը պոկէկ պէտք է որ ունենանք:

Մենք յուսալից ենք, դուք ալ խըն-
 դալից եղիք, ապագան ձերն է և դուք
 մերը, քիչ ատենէն հոս ձեզի հետ
 դարձեալ գլուխ գլխի և ձեռք ձեռքի
 տալով Աղգին գործերը կարգի կանոնի
 կը դնենք և շքմէնտրֆէրի պէս կը
 քալեցնենք»:

Արթնցայ, աչուրներս շփեցի, չորս
 կողմս կը նայիմ թէ հեռագրատան
 պաշտօնեայն երբ ներս պիտի մտնէ և
 ինձ յանձնէ մեր յաւէտ սիրեցեալ որդ-
 ւոյն աւետող հեռագիրը, բայց ի
 գո՞ւր, անանկ բան չկայ:

Արեւելքն եկաւ, իսկոյն բացի Ագ-
 գային Լրոց բաժինը, յորում գրուած
 էր՝ ՀՐԱՄԱՐԱՆԱՆ ՁՄԻՒՌՆԻՈՅ ՆՈ-
 ԲԸՆՏԻՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ» խոշոր տա-
 ւերով գրուած:

Ինչ ըլլալս չդիտցայ, աչուրներս
 շփեցի և վերստին կարգացի, այլ միշտ
 նոյն, այսինքն, Հրաժարական Ձգանիյն
 Ընդեր Առաջնորդին:

Բարկութենէս կրակ կտրեցայ, ոտ-
 քերս գետին դարկի, ըրածս կորսըն-
 ցուցի, սիկարս վառելու տեղ մօրու-
 քիս մէկ ծայրը վառեցի և մօրուքս
 ձեռքս առած մտածեցի թէ Արեւել-
 քի այս գրածն մի՞ գուցէ կատակ կամ
 թիւրիմացութիւն ըլլայ, բայց ոչ, ճիշդ
 է եզեր գժբաղղ արար, միւս լրագիրք
 ալ նոյնը կը հաստատեն:

Ուրեմն ինչ ընելու է, եղելութիւ-
 նը ճիշդ է և Ձմիւռնիոյ հրատարեալ
 Առաջնորդն ալ բնաւ յեղյեղուկ մարդ

չէ, խօսքին և ստորագրութեանը տէր
 և վերջին աստիճան հաստատամիտ է,
 ուստի ալ մեզի խեր չկայ իր ընտրու-
 թենէն, զոր ծափածայն ցնծութեամբ
 ծանոյց ինձ մեր յաւէտ սիրեցեալ որ-
 գին՝ աւելցնելով իւր դիւցազնական
 ջանքերը, զորս տարած է եղեր Ձմիւռ-
 նիոյ Առաջնորդին ընտրութեամբն զիս
 իմ նախկին պաշտօնիս գլուխն անցու-
 նելու համար, բայց, աւա՛ղ որ այնքան
 փառաւոր երազներով պառկած գի-
 շերիս առտուն ապրիլ մէկ է եղեր:

Ինձ նման արդեօք քանի՞ներ անու-
 չիկ երազներով պառկեցան և յուսա-
 խաբութեամբ արթնցան:

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Բժշկական—Կեղադորակձան.—Գրուկան.—
 Արհեստական. Առևտրական.— և Օղաբու-
 նական:

Տօքթ. Գ. Մանանայեան

Բժիշկ, վիրաբոյժ, ատամնաբոյժ,
 բեկարոյժ, թեւաբոյժ, ոտնաբոյժ,
 խօսաբոյժ, յիմարաբոյժ, մանկաբարձ,
 դրամաբարձ, հոգեբարձ և հոգա-
 բարձ, վկայեալ Փարիզու մեծ բժշկա-
 րանէն, և հաստատեալ ի Բերայ Եէ-
 նի-խան, Էսկի-խանի դիմաց, տանը
 քովէն ջուր կ'անցնի, առջեւէն մար-
 դիկ, ետին պարտէզ է, ուր ապաքին-
 եալ հիւանդներն մարմնամարզի փոր-
 ձեր պիտի կատարեն:

Ամեն օր հիւանդ կ'ընդունի կէս
 օրէն առաջ, կէս օրէն վերջը կը հաշ-
 ուէ առած մէծիտիէները, և իրիկ-
 ուան դէմ ոսկիի կը վերածէ զայնս
 ծանօթ սեղանաւորի մը խանութ:

Նոր եկած է Փարիզէն. բայց դեռ
 3000 էն աւելի հիւանդ մեռուցած չէ,
 կը յանձնարարեմք յարգոյ հիւանդաց,
 ողջաց, կենդանեաց և հանգուցելոց:

Տօքթ. Կուռնիկ Տիւտիւկեան

Իւր բնակութիւն, ո՛չ վերջնակա-
 նապէս, հաստատած է ի Սամաթիա.
 վկայեալ Պելժիոյ բժշկական համալ-
 սարանէն, կը դարմանէ մասնաւորա-
 պէս ծննդական գործարանաց և ոչ-
 ծննդական գործարանաց հիւանդու-
 թիւնք, խլութիւն, համրութիւն, լուս-
 նոտութիւն, գինեմոլութիւն, կնաթո-
 ղութիւն, ամուսնութիւն: մարդամը-

չակութիւն, յափշտակութիւն և այլ
 բարոյական և նիւթական հիւանդու-
 թիւններ:

Մինչև այժմ իրեն դիմող հիւանդ-
 ներ անդիէն կը վկայեն թէ լաւ դար-
 մանող մ'է:

Ամէն օր, ի բաց առեալ գիշերներն,
 հիւանդ կրնայ ընդունիլ, հիւանդէ ալ
 կրնայ ընդունուիլ. այցեգիրն է մէկ
 մէծիտիէն մէկ ոսկիին մէջ:

Գիմել առ որ անկ է:

Փառմասի Լըչպրց-պլէյք

Ի Պահճէ-գափու, ուրկէ, նեղ անց-
 քով, ի միասին կանցնին. բեռնակիր,
 ձողակիր, կառքեր, ձիեր, մարդեր:
 շուներ, դրամուէյ և դրամուէյի գի-
 ծեր:

Յօրինած է ընտիր տեսակ գինի
 մը. ճերմակ, կարմիր, դեղին և կանաչ
 գոյներու խառնուրդէն յառաջ եկած
 գունով. Ուտեալ յԱմերիկա՝ ուսանող
 ի Պօլիս, և ուսուցիչ ի Փրանսա:

Կը յանձնարարենք գինեսիրաց.
 գինեմոլաց միանգամայն գինէհատից:
 Իւրաքանչիւր գինեւոյ շիշերու գինն
 է 450 ֆրանք. դիւրամուտչելի յոյժ:

Փառմասի Փաթաթէսեան

Նոր բացուեցաւ իւր խանութը
 և պիտի գոցէ. եթէ արգոյ հասարա-
 կութիւնը վարանի քաջալերել զինքը:
 Հեղինակ է չորս տեսակ դեղերու. ա-
 ռաջինը կը խօսի լուծողութեան վրայ,
 երկրորդը՝ փոխողութեան, երրորդը՝
 մեռելութեան և չորրորդը՝ յաւիտե-
 նականութեան. Լուծել, փոխել, մեռ-
 նիլ և յաւիտեանական կեանքը ժառան-
 գել, ահա՛ ինչ որ կը դիւրացնէ դե-
 ղադորժ Փաթաթէսեան էֆէնտի:
 Ճաշակեցէ՛ք և տեսէ՛ք:

**Նոր Այբենարան
 Կամ**

**Հին Գերական
 Յօրինեաց**

Այբբէնգիմ Գաեէջլայեան
 Ազգային վարժարանք կրնան օգ-
 տիլ այս նոր քերականէն, յորում Ա.
 Բ. Գ. չեն հնչուիր Այբ, Բէն, Գիմ, հա-
 պա՛ Ա, Բը, Գը, Ինչպէս կերեւայ յա-
 ռաջգիմութիւնը մեծ է, և մէթօտը
 կարի թարմ: Գնեցէք, մի՞ գուցէ ու-
 յա՛մայ, և վերջը լինի անմարսելի:

Նոր հաւաքածոյ
Օտարազգի և Հայ ընտիր
մատենագրաց
Յօրինեաց
Գէրապատիւ Խունկիանոս
Քիւննիկեան

Այս հաւաքածոյին մէջ, որ բոլորովին նոր է բառադիտական և գրագիտական ծանօթութեամբ կան շատ ընտիր ծանօններ Հայ և օտարազգի մատենագրաց, զորս հաւաքածոյին հեղինակն ո՛չ թէ չէ հասկցած, այլ չէ ուզեր հասկնալ: Ազգ. վարժարանաց ուսանողք մեծապէս կրնան օգտիլ այս հաւաքածոյէն, եթէ կարենան օգտիլ մէջը արձակ ալ կայ. ոտանաւոր ալ, և ի վեր քան զստեանսն չո՛հեր շատ կայ, իմա՛, բանաստեղծութիւն, արդէն հեղինակն ալ՝ բանաստեղծ է:

Գին 7 1/2 զրուշ ընթացիկ դրամ:

Ուղղուան Թուումիկեան

Լուսանկարիչ և պատկերհան
Փերա.տօղրու եօլ-էյրի նիւմէրօ

Այս նորահաստատ գործատեղւոյն մէջ լուսոյ զօրութեամբ և վրձինի ազդեցութեամբ նշանաւոր փոխանցումներ տեղի կունենան մարդիկ թուղթերու վրայ կ'անցնին. և թուղթերուն վրայ մարդիկ: Ղարկեանական արագութիւն ամեն բան կը լմնցնէ, եթէ երբեմն պատիկ քիթեր կը մեծնան, և մեծ աչեր կը փոքրանան, անոնք տպագրական սխալ են:

Հրաւէր առ ամենայն ուհիս և ոչ ուհիս, պաշտօնեայս և սպասաւորս, ծերոց և տղայոց և ամենայն չափու հասակի ինկերց, որ են ի Կ. Պօլիս:

Մեծ Նպարավաճառ

Է. Տօմաթէսեան

Ղալաթիա, հանդէպ Բիոսի

Ամեն տեսակ նպարներ, թանձր թէ հեղուկ, աժան գնով կը վաճառուին, մեծաքանակ և փոքրաքանակ, կամ, թէ անկօ թէ անդրայ:

Փասուլեա	5	զրուշ, քաշը
Փաթաթէս	3	»
Նօհուտ	7	»
Խահուէ	45	»
Շաքար	40	»
Սաեազը	105	»
Գուլբուք եազը	50	»

Բրինձ դեռ դտած չեմք, վախնալով թէ այս շարժու անոր վրայ մեծ գործ չկրնար ըլլալ:

Գնոց սղութեան նայելու չէ, լաւ ապրանք պիտի գնէք:

Մուցանք ըսելու թէ սեւ խաւեա. րին քաշին գինն է 3500 զրուշ. դիւրամատչելի գին, և դիւրամօրօ հաշիւ:

Ապառիկ ալ կրնանք տալ հաշուա. դէտ մարդոց: որք խնդրոյն ծանրութիւնը կարենալով ի նկատի առնուլ, վերջը ընդունայն կուրեներու չեն մըտնել:

Մասնաւոր հեռագիրք

Ի չորից հողմոց աշխարհի

Յունիս 1ին տաք պիտի ըլլայ, և մինչեւ անգամ իւղաներկ պատկերներ, որ փողոցը կը շրջագային, պիտի հալին ի ջերմութենէ: Տխուր տեսարան, սեւ, կապոյտ, կանաչ, դեղին խառնա. փնթոր կը վազեն դէմքերէ վար:

Յունիս 15. Մովսիսն բաղնիքներն բացուած ըլլալով, մաքրութիւնը վերջսկսեց: Այս տարի ծովեզերքներն շրջագայութիւնը խիստ ոգեւորեալ է արանց կողմանէ կանանց համար. քննիչ նաւախումբեր պիտի կազմուին. որք կէս դիշերէն վերջը միայն պիտի կըրնան բաժնուիլ ծովեզերքներէն:

Յունիս 30. Շրջազգեստք ո՛չ եւս պիտի կրնան թափանցող թնդանօթներուն տոկայ. որք հետաքրքիր աչքերու Բաղեանէն միշտ կարձակուին անխնայ: Այս աղետալի հրձիգութեան պատճառաւ քանի մը հրդեհք տեղի պիտի ունենան, զոր ծովու ջուրը աղիութեանը պատճառաւ չպիտի կրնայ մարել:

Յունիս 1 Ձարմանալի է որ երէկուրնէ ի վեր արեւելեան ցուրտ հով մը փչել սկսաւ, ո՛հ, ո՛րչափ մեծ է վրտանգն, ազգային խնդիրներ պաղ առին, լուծումն ընդհանուր է:

Յունիս 15 Այս մէկ քանի տուրց մէջ առեւանգական յարձակումներ չպիտի լինին. աղլիկներ և կանայք մեծ մասամբ արդէն զբաղած են: Տիկին Չիմէսիկ իւր սփածանելին կը փռէ որ ծովային բաղնիքէ դուրս տեղ մը թրջած է բայց խորագէտ ամուսինը անոր վրայէն աղի հոտ կ'առնէ յայտնապէս:

Յունիս 30 Վա՛յ սոսկալի. . . և ամէն դպրոց ուսումնաւարտ կուտայ որք միայն դպրոց փոխելու համար կելլեն և այսօր լմնցուցածնին վազը կ'սկսին: ԽՈՅԹ

ԽՆԴԱԼ ՈՒՋՈՂՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Տիկինը խոհարարէն կը դանգատի. —Ինչո՞ւ, կը հարցնէ իւր ամուսինը:

—Շատ ամբարտաւան է:
—Չեմ կարծեր:

—Անտանելի կը դառնայ իւր լեղւով ու ձեւերով:

—Ի՞նչ ձեւով կը խօսի:

—Չեմ գիտեր, վերջապէս քեզի պէս կը խօսի:

* * *

Մեծատան մ'աղջկան հարսանեաց հանդիսին սեղանին վրայ զերկայրակեցութենէ կը խօսէին:

—Մեր ընտանիքին մէջ շատ երկար կապրին, օրինակի համար՝ հայրս որ հարիւր տարեկանին մեռած է, կըսէ զոքանջ հանձը:

—Փետան խստութեամբ:

Ա՛հ, ատիկայ առաջուրնէ ըսելու էիք, կը պատասխանէ:

* * *

Փոքրիկն Ձարեհ տան շունը գըրկած կը սիրէր:

—Չգէ, սա աղտոտ շունը—գործարաններէն դուրս ելած շունի, կըսէ մայրը:

—Մայրիկ, դուն գործարան չես երթա՛ր, կը հարցնէ փոքրիկն Ձարեհ:

* * *

Տիկին Ա. Բ. Գ. շատ քոտր կը քսուի, անցեալ օր Պարոն Ա. Բ. Գ փոշի մաքրելու վրձին մ'առնելով, իւր կնոջ երեսները կը սրբէ:

Տիկինը.—(յետս ընկրկելով) Ի՞նչ կընես, խենդեցա՛ր:

Պարոնը.— Կտրասիններու փոշիով տեսնել չեմ սիրեր:

* * *

Ագոհ մ'իւր ունեցած ոսկիները որդւոյն չձգելու և իրեն հետ տանելու դիտաւորութեամբ դագաղին մէջ դըրուին կը կտակէ:

Սրդին կտակին համաձայնելու համար, փոխանակագիր մը ստորագրելով դագաղին մէջ կը դնէ, որպէս զի հայրը պէտք ունեցած ատեն դանձէ:

* * *

Պ. Գ. ի կինը դերասանուհի մ'է, իւր սիրահարին՝ գուսաներգակի մը հետ մտերմաբար տեսնուած ատեն Պ. Գ. վրայ կը համի:

Տիկին Ք. առանց այլայլելու՝

—Իեղ կը ներկայացնեմ արհեստակիցներէս մին, որուն հետ նոր խաղի մը մէջ միասին ունեցած կարեւոր դերերնիս կը սերտենք:

—Ի՞նչ է նոր խաղին անունը:

—Խափուած ամուսինը:

—Կարծե՛ս թէ ընդունելութիւն պիտի գտնէ այս խաղը:

—Չենք գիտեր, վասն զի դեռ գրաքննութենէն չանցաւ, բայց ամեն պարագայի մէջ պէտք է որ սերտենք: Պ. Ք. վարանած, ներողութիւն կը խնդրէ ընդմիջելուն, և սենեակէն դուրս կելլէ:

Պարոն Ե. Ք. ի սպասաւորը Ստեփան մառանին մէջ քօնեաք խմած ատեն տիկինը վրայ կը հասնի

Երկուքն ալ իրարու դէմ անխօս կը մնան: Վերջապէս տիկինը խոժոռ դիմօք՝

—Յիրաւի կըսեմ, Ստեփան, շատ զարմացայ:

Ստեփան բծիծաղով

—Ես ալ աւելի զարմացայ վասն զի, ձեզ դուրս ելած կը կարծէի, կը պատասխանէ:

ԼԵՒՈՆ Ծ.

ԾԱՂԻԿՆ ԱԼ ԿՈՌԻԻ ՊԱՏՃԱՌ ԿԸԼԼՈՒԹ

... խմբագիր: Անցած հինգշաբթի օրը, վարպետս շուկայ չեկաւ. ես ալ խանութէն փախայ, ելայ շիտակ Գեա-հատհանէ գացի քաղելով: Հոն հասայ նէ՛ «հէլէ մէյ մը վեր վար պտըտիմ տէ՛» ետքը տեղ մը նստիմ յողովութիւն առնեմ ըսելով՝ դէպ ի վեր երկնա-յուս չմնաց՝ մէյ մըն ալ տեղայ որ վարպետս իր ընտանիքովը սալանայ պուլ-լանայ կուգայ կոր. վա՛յ, մէյէր ես դժոխք եմ եկեր, սատանան դէմս ելաւ ըսելով, ինչ ընելս չիտէի. աճապ երթամ տէ, վարպետ, ես ալ քեզ փընտուելու եկայ ըսե՛մ. ի՛նչէն գիտէիր ՚ոս ըլլալս պիտի ըսէ՛: աս տեղը ա-յազմա մը կար անոր ուխտի եկայ ըսեմ նէ՛ կնիկը կելլայ, ո՛ւր տեղ է ան այազման պիտի ըսէ՛: գլուխս կը ցաւէր կոր. անոր համար խանութը չի կեցայ ըսեմ նէ. հոս համար կը զարնէ տէյի չվախցա՛ր պիտի ըսէ՛. ծո՛ մէկ կողմէն ալ կը մօտենայ կոր. աման ի՛նչ ընեմ, ի՛նտոր ընեմ. իչտէ էկաւ, հա, հասաւ. ա՛խ պոչով սատանայ. ամեն առտու ես քու առջեւ մոմ կը վառեմ, դուն աս օյինը ընելու էիր ինձի. ծո՛ եկաւ, աման ո՛ւր փախչիմ...

աս ըսելով ետիս դարձայ, որ ծովին եզերքը մեծկակ ծառ մը կայ. հա՛, ըսի, երբե ճան արեւմտեան արեւը սըվոր փառաբովիմ ըսի ու ճանկուտով կատուէն եւել շուտ վրան ելայ. հիմա վարպետս կուգայ տակէն կանցնի, իս չի տեսնար, տեսնայ նէ ալ երեսս կը պահեմ, չի ճանչնար կերթայ ետքը վար կիջնամ, ոտքս օժուզըս զարնելու պէս, վայրկեան մը հոս կեցողին խերն անիծեմ ըսելով, կը փախչիմ. Ես աս մտմտալն ի.քէն, մէյ մըն ալ վարպետս իր ընտանիքովը ծառին մօտը գայ նրստի նէ կը հաւնի՛ս. . . վա՛յ, վա՛յ, տեսա՞ր մի կերած ապուրը, վա՛յ մէջքըս, ես հիմա ինտո՞ր վար իջնամ. . . օ՞ֆ. . . վարպետէն փախչելն ալ գողութիւն ընելու պէս բան մըն է եղեր. վա՛յ, հիմայ ի՛նչ ընեմ. ախ տա տեղուանքէն օձ մը ելլար տէ, վախնային փախչէին. . . եկու նայէ որ վարպետիս աչքը աչք չէ. բէք օձէ մօձէ վախցող մարդ չէ. . . հիմայ ի՛նչ ընեմ. . . աճապ բալթօս թէրս հագնի՛մ, երեսս թաշկինակովս գոցեմ տէ խենդի պէս պօռալով վար ցատկեմ, անոնք ալ վախնան փախչին տէ, ես ալ ազատիմ երթամ, վարպետս ինէ խենդ է. հապա ելլայ գլխուս բան մը զարնէ, հոն մընամ, ետքէն ալ երեսս բանայ, իս ճանչնայ նէ՛. . . օ՞ֆ. . . ուրիշ ճար չի կայ, աս տեղ կոկոզիկ կընեմ կը նրստիմ, տերեւներով ալ ինքզինքս պարտկեմ. մինչեւ որ նստած տեղերնուն ելլան երթան. . .

Աս սրտագողով նստած, երբոր մէյ մը տերեւներուն կաղաչէի որ խոչորնան ու իս պարտըկեն, մէյ մըն ալ ուրիշ ընտանիք մը չիգա՛յ ծառին տակը նստելու. . . վա՛յ, հիմայ իչտէ հապը կլլեցինք. աս նստողները մէյ մը որ վեր նային, իս պիտի տեսնան: «քա վույ. մարդ է ի՛նչ է ծառին վրայ ըսելուն պէս, վարպետս ալ, որ կընիկներուն քովերին քովատիլը հիչ չի սչրեր, ծառին տակը պիտի դայ իս տեսնայ. . . է՛հ» ալ բանս լմնցաւ. . . էօ՞ֆ, աս ի՛նչ փորձանքի հանդպեցանք ասոր. . . ամա մէկը ինձի ըսէ քի. շուկան հանգիստ նստած ատենդ սատանաները քեզ մշտեցին, ել հոս էկու տէյի. . . ախ, խելք, դուն իմ գլուխս տահա շա՛տ փորձանքներու մէջ պիտի

խօթես, քեզի ույմիչ ըլլամ նէ. . . հո-վը քանի երեքցնէր տերեւները, անոնց խշրտոցն ալ իմ սիրտս կը գողացնէր. հա՛, հիմայ վեր պիտի նային, հա՛ վեր կը նային կոր ըսելով, տամ-լալը մարդու մը պէս կը գողայի: Ծառին տակը նստողներուն հետ էրիկ մարդ չիկար, էն քեամիրին վաթսուն տարու կէնճ մըն էր —վաթսուն տարու կէնճ կըլլայ պիտի ըսես—ինչո՛ւ չըլլար. կէնճութիւնը տարիքի վրայ կապուած չէ՛ մեր մէջը. սիւս ընելու վրայ կապուած է՛ կնիկ մը ինչ տարիք ալ ունենայ, սիւս ընելով կրնայ կէնճընայ. այս վաթսուն տարու կէնճն ալ անգի ծայր սիւսէր ըրեր, անանկ որ՝ եթէ աղջիկներուն խնդալը չրոնէ նէ, կրնան անկէ շատ բան սորովիլ. վարպետիս կնկանը քոյրը, աս պառաւին սիւսը տեսնելով խնդացեր է, ու կամաց մըն ալ Ծաղիկը չի լսէ ըսեր է: Աս խօսքը աս կնկանը քովի տղջիկներէն մէկը լսելով, որ անոր չափ զարդարանք չունէր, ասդին դարձաւ ու «վարդենի հանրմ, նայէ՛, սա սեւ ֆօռիմա հագնողը քեզի նայեցաւ խնդաց ու Ծաղիկը չի լսէ ըսաւ. . .

Ծաղիկը. . . ան չէր որ երկու տարի առաջ գինովներուն վրայ բան մը գրեր էր տէ, ես ալ հօրս կարդացի, ու ան ատենէն ի վեր է, որ խզմէթ քեարներուն մէկը ճամբեց:

Պառաւը Ծաղիկը լսելուն պէս, վա՛յ, ըսաւ, աս կետին տակն անցնելուն Ծաղիկը ատոնք ալ կիտեն կոր, անունը վերնայ ատ Ծաղիկին. . . քա ճանրմ, խախին քէխեան է ատ. ան ինչ կը խառնուի մեզի, ատ կնիկը ինչու կը խնտա կոր. . . թող տուէք քատվոր հետ ելլամ աղւոր կուլ մը ընեմ. —քա, ո՛տքդ պագնեմ, ամօթ է կամաց զրուցէ, սո՛ւս եղիր.—ինչ սուս պիտի ըլլամ, մեղա՛յ. հիմայ կելլամ աչկը երեսը կը պատուեմ, ան ով կըլլայ կոր քի իմ վրաս կը խնդայ կոր. գիտէ՛ք ես անոր հասկցածը չեմ. տահա մեղայ մենձ խօսքիս, ես որ քիպարին տունը երթամ նէ, հրամմէ վարդենի՛ հանրմ տէյի, խուլ ու խուսպան կըլլան ինձի, անանկ մարդիկները իմ վրաս չեն կրնար խնտար. տահա տուն կէնճ ես, ինչո՛ւ սիւս չպիտի ընես ըսելով իրենք ծառքովին իս կը հագ-

վեցնեն տէ, առ կնիկը, ան չար սա-
տանայ Մաղիկը իմ վրաս պիտի խըն-
տան. իրաւ որ չէք հաւատար պէլքի,
իչտէ աս ֆիստանս քիպար հանըմ մը
չինել տուաւ մախուս ինծի համար,
հէմ խաթ խաթ ապսպրեց մօտիւթ-
րային քի պիչիմի ըլլա յտէի, (չինել
տուողը վարպետորդի ըլլալով, ինք
դաղտուկ խնդալէն զատ, ուզեր է որ
ամենքն ալ խնդացնէ ասոր վրայ):

Աս խօսքերը ընելէն ետեւ, ծուռ
ծուռ նայեցաւ անդին նստողներուն,
անոնց ալ խնդալը բռնեց, նորէն խըն-
դացին: Ասոր վրայ վարդենի հանըմը
(խաթուն ըսողին կը բարկանայ կոր)
բերանը բացաւ—չէք ամենք, չէք
խախտ, այի, մայմուն կը խաղայ կոր
վրաս, որ կը նայիք կը նայիք կր խըն-
տաք. իմ վրաս խնտալնուդ տառցէք,
տառցէք տէ, ծեր վրաննայեցէք. քա
մեղայ. զահէր ծեղի համար հիչ լաթ
մը հաղնելու չէ, հիչ սէյիբի մը տեղ
էլլալու չէ. քա մեղայ, խխանճու-
թաննուդ կը սատկիք կոր, կանակնուդ
կը ճաթիք կոր, կը պատուիք կոր. օխ
ճաթեցէք իչտէ.—խաթուն, ես լէհիմ-
լէթմիչ ընել կուտամ, քաւ վարպետս.
—տուն որի էքի խաթուն կըսես կոր,
քու կնկանդ խաթուն ըսէ, հէմ տուն
էրկ մարդ ես կնիկներուն մէջը ինչու
կը նետուիս կոր.—էյ դուն ո՞վ ես
որ ֆամիլեանիս (լալուդ երջոյսան,)
կիտե՞ս ես կնիկ չեմ.—մըսի վրա՞դ,
դուն ալ էրիկ եմ տէյի. պէօպիւուէն-
միչ կըլլաս կոր, էրիկ ես նէ կնիկդ
զապթ ըրէ.—վայ, տուն ով կըլլաս
կոր քի, ինծի ատանկ լախըրտը կընես
կոր, հիմայ քեզ թէքմէյիս տակը կառ-
նեմ հա՛, հատդ ունիս նէ: քուկին
քիթդ պերանդ կը պատուտեմ հա:

Վարպետիս կնիկն ու քոյրը տես-
նելով որ կռիւը պիտի մեծնայ, ցատ-
կեցին ոտքի ելան, ոտքդ պագնեմ
սուս եղեր, ելանք երթանք սա տեղէն
ըսելով, վարպետս ալ քաշելով, քաշ-
կուտելով, առին հետերնին ու ասոնց
քովէն հեռացան գացին: «Տեսա՞ք,
ըսաւ, պառուը, ինտոր կը վախնան
տէ կը փախչին, հէլէ թող քիչ մըն ալ
նստէին, տահա ինչեր կընէի . .

Այս խաթունին քովն եղող աղջիկ-
ները, որ կռիւին շատենը խաշած ըստա-
խօզի պէս կասկարմիր կտրած, ամըչ-
նախուն գետինը կանցնէին, անոնց եր-

թալը տեսնելուն պէս ոտքի ելան,
ալ չենք կենար, երթանք պիտի ըսե-
լով, կամաց կամաց ոտք առին, աս
ալ քա նստեցէք ասկէ ետքը պիտի
խնտանք խորաթենք ըսաւ նէ ալ տես-
նելով որ անոնք ետ չեն դառնար,
ինք ալ ելաւ խալին ժողվեց, որ ե-
տեւնուն երթայ:

Ես ալ, որ վարպետս երթալէն ի
վեր ալ վախ մը չունէի, կամաց կա-
մաց վար իջնալն իքէն, բռնած տեղս
կտորելով, բազտէյի աս կնկանը քովը
չինա՛մ մի . . խեղճ հանըմը վախնա-
լով, պոռչտելով, բուրթ ու բապուճ
փախաւ, ես ալ ծառին ետեւը պահ-
վըտած՝ կը նայէի, որ հոգին բերանը
եկած կը վազէր, հալա կը վազէ:

Անուն չե՞ որ
Լարդերս կնիկս

Ի Ա Ռ Ն Ա Կ Լ Ո Ւ Ի Բ Ի

Իրիտասարդին մէկը իր պաշտելի-
էն լքեալ մնալուն պատճառաւ խորա-
պէս զգածեալ որոշած է բնաւ հոգ-
չընել:—Ի՛նչ խելացի վրէժխնդրութիւն:

—Երիտասարդուհի մը տեսնելով
որ գեղեցկութիւն, շնորհք, արժանա-
ւորութիւն և շատ ընտիր ձիրքեր ու-
նի, բայց դրամօժիտ չունենալուն պատ-
ճառաւ պիտի չկրնայ ամուսնանալ,
ձեռնարկեր է դրամօժիտով ամուս-
նութեան վրայ գիրք մը գրել, յորում
պիտի նկարագրէ անոր աղետալի հե-
տեւանքները—էօթէրսէ էյի տիւտիւկ:

—Կին մը տեսնելով որ իր խման է-
րիկը գինովութենէ ետ կենալիք չու-
նի, հետեւեալ հնարքը ի գործ կը
դնէ, այսինքն, ամէն անգամ որ ուշ
ատեն քէօս գինով տուն կը գառնայ
էրիկը, զաղտնապէս անոր գրպանը կը
պարպէ և երբ յաջորդ առտուն էրի-
կը ապշած կը հարցնէ թէ ի՛նչ եղած
են իւր ստակները, խելանի կինը կը
պատասխանէ. «գոհ եղիր որ այնպիսի
վիճակի մէջ ողջ առողջ տուն եկար»:

Էրիկն սաստիկ ամչնալով կուխտէ
այլ եւս գինովութենէ դադրել:

—Երկու զեռատի տղաքներ տես-
նելով որ իրենց հայրը ամեն գիշեր
ուշ ատեն սաստիկ գինով վիճակի մէջ
տուն կուգայ և մէկ կողմէն միւս կող-

մը գլորելով հազիւ դունէն ներս կը
մտնէ առանց ըսածը և ըրածը գիտ-
նալու, իրենք ալ կիրակի օրը գինով
օյինի կը խաղան գրեթէ իրենց հօրը
ըրածին ճիշդ նմանութեամբ:

Այս խաղին մէջ տղոց գինով հայ-
րը իր ճշգրիտ պատկերը տեսնելով կը
խաչնի իր անճոռնի վարմունքէն և եր-
դում կընէ որ անգամ մըն ալ բերանը
գինի կամ օղի քնաւ չդնէ:

Ով հայրեր և մայրեր գոնէ օ-
րինակ առէք ձեր զաւկներէն ու կըր-
թուեցէք, էթէ դուք ձեր օրինակովը
կրթել չէք գիտեր:

Ով բարք, ով ժամանակ:

—Կիմանանք թէ Սիւլայոց անու-
նով լրագիր մը պիտի հրատարակուի
եղեր նպատակ սունենալով իրեն հեր-
քելու համար լրագրաց այն պոչաւոր
սուտերը, վարախը տիւզմէները, սիւս-
լիւ սխալուղիղները և կամայակամուոր
խեղաթիւրումները, զորս կ'ընեն—կ'ա-
ղաչենք սխալ չհասկցուի—անչուշտ
աղգասիրաբար:

Օրոսան կեանք
ՕՐՐԱՅԻՆ ՁԲՕՍԱՆԲ
Թատերախաղ 4 արարուած
Փափազեան Տիրան էֆլնտի յօրինած
տեղակուն կեանքի պատկերն եղող սոյմ
զուսրճալի և բարոյայից թատերախաղը ո՞ր
միջին գասու ընտանեկան «սուարէներուն
տխար արդիւնքը կ' ներկայացնէ, ամեն
կարգի անձանց ընթերցանութեանն ար-
ժանի է:
Գինն է 3 դահեկան:

Մեծ վաճառատան և էրթարան լաճայի և այլ
նիւնց: Ալաճա համա՛ Բէ-16 Բեր՝ է
Բէլէնէլէր

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Յ՝ ՉԱԽՄՇԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ
հասարակութեան թէ իւր վաճառա-
տան մէջ կը շինուին և կը նորոգուին,
կտորած, վնասուած, աւրուած եւրո-
պական ամէն տեսակ գործիք. ինչ-
պէս կաղի կամ իւղի լամպաներ, աշ-
տանակներ: անկողնարանք, շիրինկա-
ներ, տուշեր սամավարներ և յախ-
ճապակեայ կտորած՝ որ և է նիւթեր-
ըստ ամենայնի, մաքուր վայելուչ և նո-
րէն աւելի հաստատուն:

Նաեւ, սոյն վաճառատան մէջ կը

գտնուին, եւրոպական ընտիր լամպա-
 ղեր, աչտանակներ ընտիր տպակի խո-
 ղովակներ որոց համար հասարակու-
 թիւնը միշտ կը գանդատի թէ չկան
 աստի կլոպներ. և ամէն տեսակ պա-
 ղոյկներ, մէկ խօսքով, լանպայի վե-
 ղաբերեալ ամեն բան ինչպէս նաեւ-
 պանեօ և չինկոյէ լուացարաններ և
 սուշ ընելու համար պէտք եղած ա-
 մէն կերպ գործիք:

Գիները յոյժ չափաւոր են. զի մեր
 գործարանի սկզբունքն է ճշ Գոթիկի
 եւ ՀԱՒԱՏԱՐՄ ՈՒԹԻԻՆ:

*** — Փորձով գիտեմք և բնաւ տա-
 րակոյս չունիմք թէ յիշեալ ճարտա-
 րարուեստ ազգայնայն գործերէն մե-
 ծապէս գոհ պիտի ըլլան մեր ազգա-
 յինք և այլ եւս իւրեանց, այս կարգի
 պէտքերն հոգալու համար սիրայօժար
 պիտի դիմեն նոյն վաճառատուն և
 գործարանը, փոխանակ այլ տեղեր
 յաճախելու, մինչ սա վստահութեան
 ամէն պայման կ'ընծայէ իւր յաճախոր-
 դաց:

Օ՛ն ուրեմն, դիմեցէք անդ և փոր-
 ձեցէք:

Փ Օ Ր Թ Ո Ւ Ն Ա

ԱՆՕՆԻՄ ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԵԿՈՒՐԹԱ
 ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
 1868 րէ Պերլէնտ Բեէտիս օլունմուշ րոբ.
 ՍԵՐՄԱԵԷ 1,875,000 ՖՐԱՆԳ
 ԻՀԹԻԵԱԹ ԱԳՃԷՍԻ 1,337,500

ՏԻԻՍԷԼՏՈՐՓԵՐ

ՏԷՆԻՁ, ՆԷՂՐ ՎԷ ԳԱՐԱ
 ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԵԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
 1745 րէ Տէ-սէլբորգիս Բեէտիս օլունմուշ րոբ.
 ՍԵՐՄԱԵԷ 3,750,000 ՖՐԱՆԳ
 ԻՀԹԻԵԱԹ ԱԳՃԷՍԻ 3,099,367. 15 ՖՐ.

Տէրոսատէթ բիւզաւորնտա պիրլէշմիշ օլան իշպու սիկուրթա գումբանեալարը,
 քէֆալէթի միւթէգապիլէ իլէ հէր նէվի էմթաա վէ աղչէ կրուբարընը, տէնիզ,
 նէհր վէ գա ա նապիեաթը թէհլիքէլէրինէ գարըը յայէթլէ Փաեիտէպալիս շէրաեիթ
 իլէ սիկուրթա իտէրլէր:

ՀԱՆՁԷԱԹԻՇԷ

ԵՆՆՂԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԵԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
 1874 րէ Հաճոյսիլիս Բեէտիս օլունմուշ րոբ.
 ՍԵՐՄԱԵԷ 3,750,000 ՖՐԱՆԳ
 ԻՀԹԻԵԱԹ ԱԳՃԷՍԻ 600,000

Իշպու սիկուրթա գումբանեալարը, հէր նէվի էմլաք վէ էշեաեը, անպար վէ մաղա-
 զա աէրուէնլէրինէքի էմթաաեը, էն պիեատէ Փաեիտէպալիս շարթլար իլէ սիկուրթա
 իտէր: Թափիլիլի մալլիւմաթ ալմաք իսթիլէնլէր, պայէատէ զիքը օլունման իւշ գում-
 բանեալարըն ումումի մալլաշաթ կիւզարը պուլունան Խոթանպօլտա Պանչլ-Գաբու-
 սունտա Բաթիմ բաշա խոնրնտա նիւմէրօ 13 վէ 14 տէ ՏԻՐԱՆ Ս՝ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԷՓԷՆ-
 տիեէ միւրաճաաթ իթմէկէ տալէթ օլունուր:

Ֆ Ռ Ա Ն Գ Ֆ Օ Ր Թ Ո Ւ Ա Ձ

ՏԷՆԻՁ ՍԵԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
 Սէրմաեէ Ֆրանգ 8,250,000 չիթեաթ ազչէսի Ֆրանգ 4,270,000

Մէզքիւր գումբանիա տէնիզ գաղալարընա գարըը վարօրյարտա վէ կէ-
 միլէրտէ եիւքլէնիլէն մալլէրի, վէ քէզալիք բօսթա իտարէլէրինէ թէսլիմ
 օլունման միւճէվճէրաթ վէ եախօտ պանգնօթ էվրազը զաեէթ էճվէնիեէթ
 վէ սուհուլէթլէ սիկուրթա իտէր:

Պու ճիհէթլէ մէպալիլի քիւլլիեէեի սիկուրթա իտէպիլմէք իչին իշպու
 գումբանիա էվրօբատա 13 թանէ պիւեիւք սիկուրթա գումբանիալարըլլա
 պիրլէշմիշ տիր: Պունլարըն թէքմիլ սէրմաեէ վէ իճթիեաթ ազչէսի 100,
 000,000 Ֆրանգը կէչէր:

էքմիլ թիւրքիա աճէնթէսի

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՄԻԻՆԻԽ ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ
 ԵՆՆՂԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԵԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէրմաեէ Ֆրանգ 8,000,000
 Իճթիեաթ ազչէսի 1888 Յունիսէ գատար Ֆրանգ 4,817,262
 Սէնէվի իրատ 1888 Յունիսէ գատար Ֆրանգ 10,069,700

Մէզքիւր գումբանեալար աէրօղիթօլար վէ խանէլէր վէ անլէր իչինստէ
 պուլունան մալլէր վէ մօպիլեալարը զաեէթ էճվէնիեէթ վէ սուհուլէթլէ,
 թէէմինաթը գալիլիէ թաճթընտա օլարադ սիկուրթա իտէրլէր:

Իսթանպօլ աճէնթէսի

Իսթանպօլ, Պանճէ-գաբու, Անանիտի խան ԳՍՈՒՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Մալլիւմաթ. — Շիրքէթլէրիմիլին Տէրիսատէթ պանքէրլէրի պուլունան
 ներսէսեան Բէտէր վէ Մախտուժու էֆէնտիլէր հիսապը կէօրիւլիւշ, վէ
 միւտիլիեէթի ումումիեէ թարաֆընտան թաստիդ օլունմուշ հէր կիւն-
 գարար ու զիեանը թազմինէ թէմամիլլէ թալիմաթ ալիզ իլլէմիլլէր տիր:

ԼԱՐՈՒԿԱՆԷՁ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԳԵՍ ՀՐԳԵՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1887
 Կերթագատերի 18, ԱնՆՄաւք փողոց, Բ օկդ
 Գրամագրուի, 4,000,000 վճարեալ զեաաններն ի 30,000,000
 Աեքի ընդպնէակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ
 կարելիեան. Գալաթիա. Մանուկայէ փողոց: Թիւ 2, Ճէրմեւ Խան, Գաճան-
 տօյի Պանգալին րիւաց:
 Ընդհանուր գործակալք բողանդակ թուրքիոյ և Յունաստանի
 ԻՐՈՒՄ ԻՔԱՅՈՒՆԵՐԻՆՆՆՈՒՆ օր Ը՛՛՛՛՛